

امارت اسلامی افغانستان

وزارت ارشاد، حج و اوقاف

ریاست ارشاد و انسجام مساجد

موضوع خطابت روز جمعه

و تقریر و بیان تحریر شده که به تمام خطباء مرکز و ولایات

به هر دو زبان ملی کشور (دري و پشتو) ارسال میگردد

۲۱/ربیع الاول/۱۴۴۵ هـ، ق موافق ۱۴/میزان/۱۴۰۲ هـ، ش

احترام گذاشتن به شعائر و مقدسات دینی، واجتناب نمودن از تمسخر و تحقیر آن

أحمد ربی و أشکره ، و أشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شریک له، و أشهد أن نبینا محمداً عبده ورسوله ، اللهم صل وسلم وبارک علیه وعلی آله و أصحابه أجمعین.

أما بعد: قال الله سبحانه وتعالى: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَحْلُوا شَعَائِرَ اللَّهِ وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ وَلَا الْقَلَائِدَ وَلَا آمِينَ الْبَيْتِ الْحَرَامِ} المائدة: (۲-۱)

شناخت و معرفت شعائر و مقدسات دینی:

شعائر و مقدسات دینی عبارت از آن اعمال مبارک: جاها، اوقات و اشخاصی اند که احترام و بزرگداشت آنها بالای مسلمانان لازم است، تمسخر و بی احترامی آنها حرام است.

شعائر دینی طوریکه از لفظ آن معلوم میشود در لغت نشانه های ظاهر دین را گویند.

و در اصطلاح عبارت از آن عبادات است که به طور آشکارا اداء کرده می شوند مانند: آذان، نماز، جماعت، نماز جمعه، نمازهای عید فطر، عید اضحی و قربانی. القاموس الفقهي (ص: ۱۹۷)

بعضی علماء به عموم مصداق شعائر و مقدسات دینی قائل اند که شعائر دینی و مقدسات هر آن اعمال و ذوات مقدسی اند که مسلمانان به احترام و بزرگداشت آن مکلف اند که بعضی آنها از جمله اماکن اند، مانند: کعبه شریفه، مسجد الحرام، حجر الاسود، مقام ابراهیم، مسجد النبوی، حرم مکی ومدنی، منی، عرفات، مزدلفه، جمرات، مسجد الاقصی و سائر مساجد و بعضی اوقات دیگر اند مانند: رمضان المبارک، دهه اول ذو الحجه، ماه محرم الحرام... و بعضی ذواتی اند مانند: رسولان، به طور خاص ذات و شخصیت حضرت محمد صلی الله علیه وسلم، و بعضی دیگر کتابها، قرآن کریم و احادیث نبوی صلی الله علیه وسلم.

سپس گروهی از علماء میگویند: که شعائر و مقدسات دین عبارت از هر امر و نهی است.

امام عطاء بن ابی رباح رح میگوید: که شعائر الله هر آن چیزهایی است که الله تعالی به آن امر کرده است و یا از آن منع کرده است.

حسن بصری رح میگوید: شعائرالله عبارت از تمام دین است و امام قرطبی این قول را راجح شمرده است. ^(۳۷/۶) احکام القرآن
شاه ولی الله دهلوی رح میگوید: از همه بزرگتر شعائر الله چهار چیز است: (و معظم شعائر الله أربعة: القرآن، والكعبة، والنبی،
والصلاة). حجة الله البالغة (ص: ۱۴۶)

اگر به گفته شاه ولی الله رح دقت شود سخن او خلاصه تفصیل ما فوق است.

و بعضی علمای دیگر میگویند: که ارکان پنج گانه دین شعائر است مانند: نماز، روزه، زکات، حج، که اینها مصداق و مظهر
شعائر و مقدسات اند.

بناءً گفته میتوانیم که شعائر و مقدسات دینی، قرآن کریم، اهل قرآن کریم، تلاوت قرآن کریم و قرآنت آن همه آنها از جمله
شعائر دینی اند که علماء قرآن کریم را بزرگترین شعائر و اساس دین گردانیده اند؛ زیرا که قرآن کریم سرچشمه دیگر شعائر
است.

همچنان پیامبران به خصوص سرور کائنات حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم از همه بزرگتر نشانه دین است،
زیرا که تمام شعائر دین محصول پیامبری پیامبر صلی الله علیه وسلم است.

نماز و اعمالی که متعلق به نماز است مانند: آذان، اقامت، وضو، جماعت همه شعائر و مقدسات دینی اند.

همچنان روزه و ماه رمضان، مسائل و احکام مربوط به روزه شعائر دین اند.

همچنان زکات و کارهایی که تعلق به زکات دارد در شعائر دینی داخل اند.

همچنان حج، عمره و اعمال متعلق به حج، جاها و مناسک همه و همه در شعائر دین داخل اند.

خلاصه سخن این است که شعائر و مقدسات همه آن امور دینی را گفته میشود که نشانه، علامه و مظاهر دین شمرده میشود.
و در معرفت شریعت اسلام آن را نشانه گفته میشود که این مقدسات و شعائر بعضی هابسیار بارز و بزرگ اند و بعضی متوسط
و بعضی دیگر در مرتبه سنت و مستحبات قرار دارند.

احترام کرن به شعائر و مقدسات دینی:

احترام به شعائر الله عبارت از پذیرفتن اوامر الله تعالی و اجتناب از نواهی او است.

احترام به شعائر و مقدسات دینی، پذیرفتن شعائر و عمل کردن به آنها است و از بی احترامی و سبک شمردن شعائر الله خود
داری کردن حتمی است.

احترام به شعائر و مقدسات نشانه اصلاح قلب، استقامت و تقوای قلب است و بالعکس بی احترامی به شعائر نشانه فساد
قلب است. الله جل جلاله میفرماید: {ذَلِكَ وَمَنْ يُعْظَمْ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَفْوَى الْقُلُوبِ}. الحج: (۳۲)

ترجمه:- مطلب همان است که بیان شد و هر کس نشانه های دین الهی را احترام بگذارد پس این کار ناشی از پرهیزگاری دلها
است.

همچنان زیرا که احترام به شعائر و مقدسات دین باعث تقوا و پرهیزگاری قلب و سبب قوت ایمان میگردد.

علامه زمخشری در تفسیر این آیت میگوید: (تعظیم شعائر الله بر این علم داشتن که مراعات و حفاظت شعائر الله واجب است و بجا آوردن این واجبات). الکشاف عن حقائق التنزیل (۳/ ۱۵۵)

و در قرآن کریم شعائر دینی را (حرمت الله) گفته شده است. الله جل جلاله میفرماید: {ذَلِكُمْ وَمَنْ يُعْظِمُ حُرْمَاتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ عِنْدَ رَبِّهِ} الحج: (۳۰)

ترجمه:- مطلب همان است و هر کسی احکام الله اوامر و نواهی او را احترام کند پس این کار برایش نزد پروردگارش بهتر است. شاه ولی الله دهلوی میفرماید: مبنای شرایع بنا بر تعظیم شعائر الله و احترام آنها است و نشانه حصول قرب و نزدیکی به الله تعالی اند... احترام شعائر الله چنانچه احترام الله تعالی است و بی پروائی به مقدسات و شعائر الله مانند بی پروائی - نعوذ بالله - به الله تعالی است). حجة الله البالغة (ص: ۱۴۵)

همچنان در تعظیم و احترام شعائر الله تعظیم و احترام پیغمبر صلی الله علیه و سلم نهفته است.

احترام به شعائر الله نمی کند مگر افراد با رسوخ و عزتمند و بی احترامی به شعائر الله نمی کند مگر افراد ذلیل و سبک .

الله جل جلاله از بی احترامی و سبک شمردن شعائر الله منع کرده است. الله تعالی فرموده است: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَحْلُوا شَعَائِرَ اللَّهِ وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ وَلَا الْقَلَائِدَ وَلَا أُمْنِينَ الْبَيْتِ الْحَرَامِ} المائدة: ۲

ترجمه:- ای مومنان نشانه های الله را حلال مگردانید (یعنی به آنها بی حرمتی نکنید) و نه ماه های حرام را و نه قربانی های بی نشان و نه قربانی های نشان دار را و نه قاصدان بیت الحرام را .

در حج و عمره از آن چیزهای خود داری کردن ضرور است که الله تعالی آنها را حرام گردانیده است؛ زیرا که در حلال شمردن انشای حرام بی حرمتی و سبک شمردن شعائر الله می آید. فی ظلال القرآن (۲ / ۸۳۷)

در اسلام به مقدسات و شعائر دینی آنقدر توجه صورت گرفته است تا آنکه اگر در کدام فرش و قالین نام الله نوشته شده باشد فرش کردن آن مکروه است .

(بساط أو مصلى كتب عليه في النسج الملك لله يكره بسطه، والقعود عليه واستعماله) المحيط البرهاني في الفقه النعماني (۵ / ۴۰۸)

آیت ذیل به احترام شعائر و مقدسات دینی صراحتاً دلالت میکند: {لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا} النور: ۶۳

ترجمه:- خواندن پیامبر را در میان تان هم مانند خواندن برخی شما بر برخی دیگری قرار مدهید.

بعد از نزول این آیت صحابه کرام نبی علیه السلام را به یا رسول الله! یا نبی الله! آواز میکردند و در بعض اوقات او را به یا ابا القاسم صدا میکردند.

برای احترام و عزت پیامبر صلی الله علیه و سلم این کافی است که الله تعالی بر او درود گفته است و ما را هم امر کرده است که به حضرت محمد صلی الله علیه و سلم درود بگوئیم و درود گفتن به پیامبر صلی الله علیه و سلم آن وقت موکد میشود که نام مبارک او گرفته شود.

چنانچه ما قبلاً گفتیم که حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم نسبت به همه مقدسات شخصیت مقدس است و در شخصیت او عیب را جستجو کردن یا عیبی را به او نسبت دادن یک کار زشت و حرام است و این چنین شخصی که به نبی

علیه السلام ضرر برساند به اجماع امت او کشته شود. الله تعالى فرموده است: {إِنَّ الَّذِينَ يُؤْذُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُّهِينًا}. {الأحزاب: ۵۷}.

ترجمه:- کسانی که الله ورسولش را میرنجانند الله ایشان را در دنیا و آخرت لعنت میکند و برای ایشان عذاب ذلت باری را آماده ساخته است.

و در یک آیت دیگری میفرماید: {وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ رَسُولَ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ} التوبة: ۶۱

ترجمه:- و کسانی که پیامبر الله را اذیت میرسانند آنان را عذاب دردناکی است.

قاضی عیاض رح در این باره مینویسد: (أَجْمَعَتِ الْأُمَّةُ عَلَى قَتْلِ مَنْتَقِصِهِ مِنَ الْمُسْلِمِينَ وَسَابِهِ). الشفا بتعريف حقوق المصطفى (۲) (۴۶۷ /)

ترجمه:- همه امت بر این سخن اجماع کرده اند هر مسلمانی که در شأن نبی علیه السلام نقص را جستجو کند و یا او را دشنام زند، باید کشته شود.

قاضی عیاض رح در باره اهانت و سبک شمردن پیامبر علیه السلام مینویسد: (اعلم و فقفنا لله وإياك أن جميع من سب النبي صلى الله عليه وسلم أو عباه أو ألحق به نقصاً في نفسه أو نسبه، أو دينه أو خصلته من خصاله أو عرض به أو شبهه بشيء على طريق السب له أو الإزراء عليه، أو التصغير لشأنه، أو الغض منه والعيب له فهو سب له والحكم فيه حكم الساب يقتل). الشفا بتعريف حقوق المصطفى (۲ / ۴۷۳).

مقدسات دینی را احترام و عزت کردن حکم الهی است و نسبت دادن ذلت و نظرسبک به مقدسات از دین خوی و خصلت منافقین است

منافقان مدینه در غزوه بنی مصطلق و در بین خود این سخن را گفتند: که اگر ما به مدینه منوره بازگشت کردیم ما مردمان ذلیل را از مدینه بیرون میکنیم که مطلب ایشان از این سخن مسلمانان و پیامبر علیه السلام بود. {يَقُولُونَ لَئِنْ رَجَعْنَا إِلَى الْمَدِينَةِ لَيُخْرِجَنَّ الْأَعَزُّ مِنْهَا الْأَذَلَّ وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ} ۸

ترجمه:- میگویند: اگر از این غزوه به سوی مدینه برگشتیم سوگند یاد میکنیم که البته افراد با عزت و قدرتمند اشخاص خوار و ذلیل را از آنجا بیرون خواهند کرد و در حالی که عزت از آن الله ورسول او و مومنان است ولی منافقان نمی دانند.

احترام و عزت پیامبر صلی الله علیه وسلم بالای همه مردم فرض است و نسبت سادگی و نادانی را به پیامبر صلی الله علیه وسلم کردن و ضرر رساندن به او کفر صریح و آشکار است. الله تعالی در باره خوی و خصلت این کفار چنین میفرماید: { وَ مِنْهُمْ الَّذِينَ يُؤْذُونَ النَّبِيَّ وَيَقُولُونَ هُوَ أُذُنٌ ... } التوبة: ۶۱

ترجمه:- و از آنها کسانی اند که پیامبر را اذیت میرسانند و میگویند: او خوش باور است.

و در اینها برخی کسانی اند که نبی علیه الصلاة والسلام را تکلیف میرسانند و میگویند: که آن شنونده است (از هر کس می شنود و می پذیرد).

کفار پیامبر علیه السلام را به نامهای مختلف نامگذاری می کردند که به این کار خود در کفر خود اضافه روی میکردند و نبی علیه الصلاة والسلام را به عوض عزت سبک می شماریدند الله تعالی مومنان را به این دو ردالت خبر داده و برایشان گفت: که

نبی علیه الصلاة والسلام را به آن لفظی آواز نکند که دو معنای خوب و بد داشته باشد: { يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا وَ قُولُوا
انظُرْنَا وَاسْمَعُوا وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ } البقرة: ۱۰۴

ترجمه:-- ای مومنان (راعنا) مگوئید و (انظرنا) بگوئید و بشنوید و کافران را عذاب دردناک است.

از همین جهت است که احترام کردن شعائر دینی و مقدسات آن فرض بوده و سبک شمردن آن کفر است و از همین جهت
فقهای کرام نوشته کرده اند اگر کسی مقدسات دینی را سبک بشمارد و به شعائر دینی مسخره بکند بر این کار مسلمان کافر
میشود، مانند تمسخر به مساجد. در مجمع الأنهر آمده است: (إِذَا أَنْكَرَ آيَةً مِنَ الْقُرْآنِ وَاسْتَخَفَّ بِالْقُرْآنِ أَوْ بِالْمَسْجِدِ أَوْ بِنَحْوِهِ
مِمَّا يَعْظَمُ فِي الشَّرْعِ أَوْ عَابَ شَيْئًا مِنَ الْقُرْآنِ أَوْ حَطَّى أَوْ سَخِرَ بِآيَةٍ مِنْهُ كَفَرَ). مجمع الأنهر (۱ / ۶۹۲)

در این مورد بعضی مردم بسیار بی باکی میکنند و الفاظ کفری را از دهن خود بیرون می آورند.

به شعائر و مقدسات دین الله تعالى خنده کردن ریشه پیشینه دارد و این کار کافران است که الله تعالى به ما امر کرده است که
در همچون مجالس نه نشینید که در آن به آیت الله تعالى سبک نظری میشود. الله تعالى در این باره میفرماید: { وَإِذَا رَأَيْتَ
الَّذِينَ يَخُوضُونَ فِي آيَاتِنَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّى يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ وَإِمَّا يُنسِيَتُكَ الشَّيْطَانُ فَلَا تَعُدَّ بَعْدَ الذِّكْرَى مَعَ الْقَوْمِ
الظَّالِمِينَ } الأنعام: ۶۸.

ترجمه:-- هرگاه کسانی را که در آیات های ما به بحث باطل میپردازند و به آن استهزاء میکنند مشاهده کنی پس از آنها روی
گردان تا هنگامیکه به سخن دیگری بپردازند و اگر شیطان از یاد تو ببرد ، پس بعد از یاد آمدن با ستم گران منشین.

تمسخر کردن به شعائر و مقدسات دینی کار منافقان است باید مسلمانها از آن خود داری کنند. يَحْذَرُ الْمُنَافِقُونَ أَنْ تُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ
سُورَةٌ تَنْبِئُهُمْ بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ قُلْ اسْتَهْزَؤْنَا إِنْ اللّٰهُ مُخْرِجٌ مَا تَحْذَرُونَ * وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ أَبِاللّٰهِ
وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ * لَا تَعْتَدِرُوا قَدْرَكُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ إِنْ نَعَفَ عَنَّا طَائِفَةٌ مِّنْكُمْ نَعُدُّ بِأَنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ {
التوبة: ۶۴-۶۶

{ وَإِذَا رَأَوْا آيَةً يَسْتَسْخِرُونَ * وَقَالُوا إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ } الصافات: ۱۴-۱۵

به پیغمبران الله تعالى خنده کردن خصلت کفار است: {وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَقَالَ إِنِّي رَسُولُ رَبِّ
الْعَالَمِينَ * فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِآيَاتِنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَضْحَكُونَ } [الزخرف: ۴۶ - ۴۷

امام ابن حزم ظاهری میگوید: به نص ثابت است که هرکس به الله تعالى ، یابه ملائک ها یا به پیغمبران یا به آیتی از قرآن
کریم و یا به یکی از فرایض تمسخر کند پس از اینکه به او حجت رسیده باشد این شخص کفر ورزیده . الفصل في الملل
والأهواء والنحل (۱۴۲/۳).

اسم مبارک الله جل جلاله در مقدسات دینی در درجه اعلی قرار دارد، نعوذ بالله اگر کسی نام الله را به تمسخر و سبک نظری
بگیرد کافر میشود. در مجمع الأنهر آمده است: (إِذَا وَصَفَ اللّٰهُ تَعَالَى بِمَا لَا يَلِيْقُ بِهِ أَوْ سَخِرَ بِاسْمِهِ مِنْ أَسْمَائِهِ أَوْ بِأَمْرٍ مِنْ أَوْامِرِهِ
... يَكْفُرُ). مجمع الأنهر في شرح ملتقى الأبحر (۱ / ۶۹۰)

امام ذهبی رح در الکبائر مینویسد: (من كلام الناس ما هو كفرٌ صرّحت به العلماء؛ منها: ما لو سَخِرَ بِاسْمِهِ مِنْ أَسْمَاءِ اللّٰهِ، أَوْ
بأمره، أَوْ وعدة، أَوْ وعيدة كفر). الکبائر للذهبي (ص: ۱۵۷)

ترجمه:-- سخنان بعضی کفر است علماء به این تصریح کرده اند که از جمله آنها تمسخر کردن به نام پاک الله تعالى یا به امر
پروردگار ، یا به وعده و وعیدهای پروردگار کفر ورزد.

امام نووی رح میفرماید: (ولو قال وهو يتعاطى قدح الخمر، أو يقدم على الزنا: باسم الله، استخفافاً باسم الله تعالى كفر).

همچنان پیغمبران اشخاص مقدس اند و احترام کردن آنها فرض است. اگر کسی به کدام پیامبر و یا به حضرت یوسف علیه السلام نسبت زنا و فحشاء را بکند کافر میشود. مؤلف مجمع الأنهر مینویسد: (وَيَكْفُرُ بِنِسْبَةِ الْأَنْبِيَاءِ إِلَى الْفَوَاحِشِ كَالْعَزْمِ عَلَى الزَّنَاءِ وَنَحْوِهِ فِي يُوسُفَ - عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ). مجمع الأنهر في شرح ملتقى الأبحر (١ / ٦٩١)

همچنان اگر کسی به طور تمسخر بگوید من میدانم که نبی علیه السلام انسان بود و یا جن؟ و یا به یکی از سنت های پیامبر صلی الله علیه وسلم تمسخر کند و یا از احادیث متواتر منکر شود و یا بگوید که ما اینطور گپ هارا بسیار شنیده ایم در همه اینصورت ها کافر میشود، مصنف مجمع الأنهار مینویسد: (وَمَنْ قَالَ لَا أَدْرِي أَنَّ النَّبِيَّ - عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ - كَانَ إِنْسِيًّا أَوْ جِنِّيًّا يَكْفُرُ وَمَنْ اسْتَخَفَّ بِسُنَّةٍ أَوْ حَدِيثٍ مِنْ أَحَادِيثِهِ - عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ - أَوْ رَدَّ حَدِيثًا مُتَوَاتِرًا أَوْ قَالَ سَمِعْنَاهُ كَثِيرًا بِطَرِيقِ الْإِسْتِخْفَافِ). مجمع الأنهر في شرح ملتقى الأبحر (١ / ٦٩٢)

در شرح الفاظ آمده کسیکه به مزاح آیتی از قرآن کریم را تلاوت کند کافر میشود. (من قرأ آية من القرآن على وجه الهزل كفر) شرح الفاظ الكفر للملا على القاري ص: ١٢٦

همچنان تمسخر کردن به کارهای شرعی و دینی کفر است. ملاعلی قاری مینویسد: (من أهان الشريعة أو المسائل التي لابد منها، كفر، ومن ضحك المتيهم كفر). شرح الفاظ الكفر ص: ١٤٤

در فتاوی البزازیة آمده است که سبک نظری به علمای دین از حیثیت این که عالم دین است کفر است اگر کسی به طور استهزاء در یک جای بلند می نشیند و خود را نزد مردم عالم و نمود میکند و مردم از او به طور استهزاء سوالات دینی را میکنند باز یک دیگر را به همراهی بالشت ها میزنند این کار کفر است. الفتاوی البزازیة ٤٥٦/٢

قرآن کریم که اصل و اساس مقدسات دینی است احترام و بزرگداشت او فرض است اهانت و سبک نظری به آن کفر است، چنانچه که در صحبت کردن به طور استهزاء و مسخره قرآن کریم را تلاوت کردن کفر است. البزازیة: ٤٥٨/٢

همچنان خواندن قرآن کریم با دف زدن کفر است. کسیکه به یک آیت از قرآن کریم تمسخر کند کافر میشود. البزازیة: ٤٥٨/٢ و ٤٦١ کسیکه در جواب آذان دهنده به تمسخر بگوید: (من هذا المحروم الذي يؤذن) یا اینطور بگوید که آواز جنیبات است به این سخن کافر میشود). شرح الفاظ الكفر ص: ١٧٠

جزای تمسخر کننده به حدیث :

یک عالم این حدیث مبارک پیامبر علیه السلام را بیان میکرد که نبی علیه السلام میفرماید: (ما من خارج من بيته في طلب العلم إلا وضعت له الملائكة أجنحتها رضى بما يصنع). کسیکه در طلب علم از خانه بیرون میشود ملائک از این کار او آنقدر خرسند میشوند که بالهای خود را به این طالب العلم می گسترانند، یک زندیق که این حدیث را شنید به طور استهزاء و ریشخند گفت: من امروز در چپلی های خود میخ می زنم و به زور آنرا به زمین می کوبم بخاطر اینکه بالهای ملائک شکسته شوند، وقتیکه این کار را کرد و پای خود را به زور به زمین کوبید نا گهان افتید و پای او (لنگ) فلج شد چند روز بعد پایش به بیماری (خوره) مبتلاء شد کسیکه این واقعه را نقل کرده او میگوید: که این شخص در حالت ذلت در یک جایی افتاده بود و در این حالت وفات شد.

تمسخر کردن به اذکار کفر است. (وَيَكْفُرُ بِالْإِسْتِهْزَاءِ بِالْأَذْكَارِ وَبِشْرَبِ الْخَمْرِ وَقَالَ بِسْمِ اللَّهِ أَوْ قَالَ ذَلِكَ عِنْدَ الزَّنَى وَعِنْدَ الْحَرَامِ الْمَقْطُوعِ بِحُرْمَتِهِ أَوْ عِنْدَ أَخْذِ كَعْبَيْنِ لِلنَّرْدِ أَوْ عِنْدَ رَمِي الرَّمْلِ وَطَرَحِ الْحَصَى كَمَا يَفْعَلُهُ أَرْبَابُ الْفَالِ لِأَنَّهُ اسْتَخَفَّ بِاسْمِ اللَّهِ تَعَالَى).

مجمع الأنهر في شرح ملتقى الأبحر (١ / ٦٩٣)

در فتاوی فریدیه ذکر است :

حقیر شمردن علماء کرام و طلباء موجب کفر است :

سوال : در این مسئله علمای کرام چه میفرمایند: که یک کس طالب العلم را بی عزت بکند و یا آنرا به چشم ذلت و حقارت بنگرد و یا آنرا سبک بنگرد، و نکاح آن شخص باطل میشود و یا خیر؟ بینوا توجروا المستفتي دکاندار ، گل بانپه ، مردان

الجواب : بی ادبی عالم و طالب العلم حرام است لیکن ارتداد نیست، لذا به این کار در نکاح آن کدام اثری به وجود نمی آید البته هر نوع بغض و تحقیر عالم و طالب العلم درحقیقت تحقیر و بغض دین است و موجب کفر است ، كما یشیر إليه کلام القاري في شرح الفقه الأكبر وهوالموفق.